

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

09.06.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Радио „Фокус“](#)

✓ **Васил Велев, АИКБ: Факторът, който спира развитието ни и ограничава инвестициите, все повече са човешките ресурси**

Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България, в интервю за предаването „Всички в час“ на Радио „Фокус“.

Водещ: Висше образование, наука и бизнес – как според Вас да подредим тези елементи в уравнение, което да даде приложими иновации и успехът да е с дълготраен ефект?

Васил Велев: Би трябвало в тази поредица да включим и средното образование, защото ако на входа на висшето образование няма млади хора, готови да изучават природо-математически и технически специалности, няма как да стигнем до наука. Даже от по-ранна детска възраст трябва да се създаде интерес към точните, природо-математическите и технически науки, защото е налице бягство от тях. В момента на пазара на труда има огромен дефицит на инженерно-технически кадри. Както с висше образование, така и със средно. Не става дума само за IT сектора. Има недостиг на машинни инженери, електроинженери, енергетици, на средни технически кадри – оператори на машини. Трябва да е ясно, че оператори на машини са нужни не само в машиностроенето и електротехниката. Те са необходими в дървообработването, мебелната промишленост, парфюмерията и козметиката, облеклото, текстила и т. н. Очевидно днес нашето образование - на принципа парите следват ученика и студента - доведе до ситуация, в която подготвените кадри не съответстват по никакъв начин на потребностите на икономиката. Съответстват на добре звучащи, модерни специалности, които в главната си част са без приложение. Или пък произвежда специалисти, които заминават в чужбина, с което се пилее и национален ресурс. Тоест ние с данъците си обучаваме кадри за други икономики. Ясно е, че ще има текучество и миграция от страни и региони с по-ниско заплащане към такива с по-високо. От това не са се спасили и страните от стара Европа. Там пък днес изтичат кадри към Америка, много вероятно е утре към Китай. Но трябва да се насърчава оставането в страната и да се облекчава вноса на специалисти, а не да се прави обратното – да се ограничава вноса и да се насърчава напускането на специалисти.

Водещ: Инженерните специалности, за които говорихте, въобще всички професии, свързани с точните науки – те ли ще останат в дългосрочен план слабото звено в икономиката ни, ако не насочим дуалното образование натам?

Васил Велев: Да, това е много сериозен проблем и за решаването му ще е нужно време, тъй като в момента на входа на висшето образование нямаме достатъчно млади хора с нужната подготовка от средното, за да започнат инженерно обучение. Тоест трябва комплексно да се формира нагласа към техническите науки от по-ранна детска възраст. Защото гръбнакът на българската индустрия в момента и инженерно-техническите кадри в традиционните индустрии са на възраст от порядъка между 45 и 55 години. Буквално след 10 години много предприятия ще затворят поради липса на инженери и средни техници. А не защото произвежданата продукция не е конкурентна, не защото няма пазари. Камбаната, която бием, трябва да бъде чута. В много страни, включително в Япония участието на бизнеса в управлението на висшето образование е решаващо в съвета, който взема важните решения, представители на бизнеса там имат мнозинство. При нас само се говори за връзка между образование, наука и бизнес, но тя не е намерила реализация в най-обикновените механизми, свързани с управленческия процес на тези дейности.

Водещ: Хайде да влезем в малко повече конкретика. Как виждате по-точно ролята и приноса на работодателите, въобще на бизнеса в процеса за позитивна промяна на сегашната ситуация в професионалното образование, която - казвате - никак не е цветуща?

Васил Велев: От скоро имаме на картата на страната нанесени професионалните училища. Министерството на образованието и науката на своята интернет страница е поместило такава карта. В същото време Агенцията за насърчване на малките и средни предприятия работи за създаването на подобна карта на индустрията, икономиката на страната, действащите малки и средни предприятия. Ако наложим едната карта върху другата, ще видим огромната разлика между структурата, географията на икономиката и тази на образованието, което готви кадри. Очевидно и за висшето образование механизмът, който съществува в момента - представители на бизнеса в настоятелствата на висшите училища, не е достатъчен, за да се реализира тази връзка. При подготовката на план-приема, който ежегодно се прави в образователното министерство, позицията на бизнеса или изобщо не се търси, или не се взема предвид. Няма траен механизъм, който да направи невъзможно определянето на такъв план-прием без позицията на бизнеса. Във висшето образование се взеха мерки, макар и във времето, за да се промени принципът „парите следват студента“. Така парите трябва да следват в по-голяма степен реализацията на кадрите, на випускниците на училищата. Тоест тези, които произвеждат качествени специалисти, които се реализират в българската икономика, те да получават финансиране и

обратното – за ненужни на икономиката и българското общество специалисти да не се разходват бюджетни средства. Този принцип трябва да бъде въведен и в средното образование, защото пак повтарям – сега парите следват ученика и ученици се привличат с добре звучащи специалности, които нямат приложение и изход във висшето образование за подготовка на висши специалисти. Специалисти с висше образование, нужни на икономиката.

Водещ: Форматът на дуалното образование – съчетание между теория и практика – това ли е ключовият фактор като стимул за повишаване на интереса на самите ученици, въобще на младите хора да се насочат към онези сфери от пазара на труда, които най-остро се нуждаят от кадри?

Васил Велев: Дуалното обучение ще помогне за по-бързата адаптация на завършилите средните училища към конкретните работни места в съответните предприятия. Но дуално обучение има тогава, когато има кандидати за него. На много места не могат да се разкрият такива паралелки поради липсата на интерес. Затова казваме, че е малко да има защитени професии, трябва да има и кандидати за тях. Когато няма, специалностите и професиите са дефицитни, трябва да се отпускат държавни стипендии.

Водещ: Нека Ви върна към началото на разговора и науката. Готов ли е бизнесът да инвестира в българската наука за интелигентен растеж на икономиката ни?

Васил Велев: Бизнесът инвестира в приложна наука. Добре е програмата, която има през този програмен период - „Наука и образование за интелигентен растеж“, да бъде по-тясно обвързана с потребностите на бизнеса и бенефициентите по тези проекти, които са научни звена и учреждения, а не бизнесът. Да имат предимство тези от тях, които работят тясно с бизнеса и които решават конкретно проблемите на индустрията. Защото реиндустриализацията не трябва да бъде лозунг, който напоследък даже е и позабравен, а трябва да намери решение точно в такива действия – публичният ресурс също да бъде насочван в посока решаване на тесни проблеми, ползвайки науката в съответните производства. И тогава бизнесът, разбира се, ще доплати остатъка, ще участва със съфинансиране, когато се решават конкретни проблеми. Развитието на фундаменталната, чиста наука, трябва да бъде приоритет на държавата. Там само най-големият бизнес може да участва като спонсор без да търси преки резултати, пряка възвращаемост.

Водещ: А високотехнологичните области, освен тези, които в инженерните и точните науки дават конкретен резултат, високите технологии ще бъдат ли приоритет в потенциално партньорство между бизнес, образование и наука?

Васил Велев: Високите технологии са тези, които водят до производства с добавена стойност, но изискват и съответните специалисти. И пак се връщам на темата, че фактор, който спира развитието ни и ограничава инвестициите у нас, включително и чуждите, все повече са човешките ресурси. Даже не толкова бизнес средата, колкото недостигът на висококвалифицирани и добре подготвени кадри.

Важни обществено-икономически и политически теми

Investor.bg

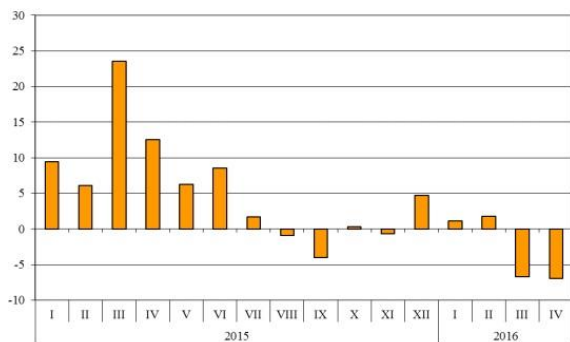
✓ Износът към ЕС - единственият светъл лъч във външната търговия през април

Общият износ навлиза във второто тримесечие на 2016 г. с втори пореден месечен спад, който се задълбочава до 6,9% на годишна база

Износът към Европейския съюз (ЕС) е единственият светъл лъч във външнотърговското салдо на България през април. В месец, в който спадът на общия експорт се задълбочава, износът към основните ни търговски партньори от Стария континент единствен расте с 5,5% на годишна база.

Износът навлиза във второто тримесечие на 2016 г. с втори пореден месечен спад. В четвъртия месец от годината той е 6,9% на годишна база, като се задълбочава спрямо отчетените през март 6,7%. През април сме изнесли стоки за общо 3,633 млрд. лв., показват предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ).

Годишно изменение на износа към април 2016 г. (в %)

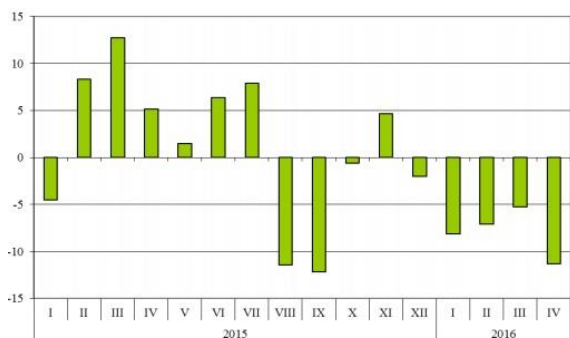


Графика: НСИ

От началото на годината до края на април общият износ се свива с 3% спрямо годишен спад от 1,5% за първото тримесечие. За периода януари-април сме изнесли стоки за 14,23 млрд. лв. спрямо 14,67 млрд. лв. за същия период на 2015 г.

От своя страна през април сме внесли стоки за 4,014 млрд. лв., което е с 11,3% по-малко в сравнение със същия месец на 2015 г. Пропадането е повече от два пъти спрямо регистрираните през март 5,3 на сто. Понижението е пето поредно, но поглеждайки данните по-назад общият внос бележи осем спада през последните 9 месеца. Единственият ръст за този период е бил през ноември 2015 г.

Годишно изменение на вноса към април 2016 г. (в %)



Графика: НСИ

За периода януари-април 2016 г. импортът се понижава с 8 на сто спрямо понижението от 6,7% на годишна база за първото тримесечие. Общият обем внесени стоки към 30 април 2016 г. се равнява на 15,5 млрд. лв. спрямо 16,85 млрд. лв. година по-рано.

Най-вече заради спада на вноса дефицитът по търговското салдо се свива както през април, така и за първите четири месеца на годината. През месеца недостигът се свива с 39% на годишна база до 379,6 млн. лв., а за четирите месеца – с 41,5% годишно до 1,278 млрд. лв.

ЕС носи лъч надежда

През април износът за основния ни търговски партньор – страните членки на ЕС, се повишава за трети пореден месец, като ръстът ускорява темпото си. Прирастът е от 5,5% на годишна база спрямо мартенските 3,5%. За четирите месеца износът за ЕС се повишава с 3,3%, а за този период изнесеният обем възлиза на 9,6 млрд. лв.

Не такава е обаче ситуацията при вноса, който е надолу с 6,2% на годишна база, след като през март нарасна с 3,6%. В стойностно изражение импортът от ЕС се равнява на 10,54 млрд. лв.

Дефицитът по търговското салдо с ЕС се свива до 154,9 млн. лв. спрямо април 2015 г., когато беше 463,7 млн. лв., и до 948,7 млн. лв. в сравнение с първите четири месеца на миналата година, когато недостигът беше в размер на 1,4 млрд. лв.

Приносът на страните членки от ЕС за търговията през април 2016 г. ще стане известен с общите данни за май, тъй като разбивка по основни търговски партньори от блока НСИ прави с месец закъснение. Засега имаме само данните за март, които показват, че Германия, Италия, Румъния, Гърция, Франция, Белгия и Великобритания формират над 70% от износа за държавите членки.

Търговия на България с ЕС към март 2016 г. (в млн. лв.)

Държава	Износ - FOB			Внос - CIF			Търговско салдо - FOB/CIF	
	Първо тримесечие на 2015 г.	Първо тримесечие на 2016 г.	Изменение в %	Първо тримесечие на 2015 г.	Първо тримесечие на 2016 г.	Изменение в %	Първо тримесечие на 2015 г.	Първо тримесечие на 2016 г.
Германия	1 413,0	4 798,4	9,5	4 983,6	5 473,3	9,8	-601,9	-674,9
Италия	1 076,8	3 565,6	9,3	2 977,4	3 178,8	6,8	285,9	386,8
Румъния	769,7	3 106,3	7,3	2 913,2	2 911,9	0,0	-18,9	194,4
Гърция	706,3	2 433,7	2,1	2 104,6	2 028,7	-3,6	278,7	405,0
Франция	423,4	106,9	-13,3	79,2	96,7	22,1	44,1	10,2
Белгия	417,5	675,3	5,5	1 207,1	1 147,4	-4,9	-567,2	-472,1
Обединено кралство	251,2	872,4	8,5	1 147,1	1 406,7	22,6	-343,0	-534,3
Холандия	241,9	896,7	22,0	2 049,1	2 115,6	3,2	-1 314,2	-1 218,9
Полша	232,0	858,8	19,6	1185,4	1304,3	10,0	-467,1	-445,5
Австрия	184,9	675,3	5,5	1 207,1	1 147,4	-4,9	-567,2	-472,1
Общо за ЕС за януари-април 2016 г.	9 286,1	9 594,1	3,3	10 688,4	10 542,8	1,4	-1 402,3	-948,7

Таблица: Investor.bg по данни на НСИ

Износът за трети държави – с трети пореден спад, а вносът – с девето поредно понижение

Докато търговията с ЕС се явява светлият лъч, то данните за търговията с т.нар. трети страни - т.е. извън ЕС, помрачават цялостната картина за състоянието на външнотърговските връзки на България не само през април, но и от началото на 2016 г.

През април експортът към трети държави е надолу с 26,8%. Това е трети пореден месец със спад, като тенденцията е той да се задълбочава. Освен това понижението е седмо за последните девет месеца. Само през април обемът експортирани стоки възлиза на 1,09 млрд. лв.

Същевременно от началото на годината към края на април износът за трети страни задълбочава пропадането си до 13,8% на годишна база при обем от 4,632 млрд. лв.

От своя страна вносът инкасира девети пореден спад, който в четвъртия месец на 2016 г. е от 20,2% спрямо отчетните от НСИ 21,9% годишно през март. Месечният обем на внесените стоки е 1,324 млрд. лв., а четиримесечният – за 4,962 млрд. лв.

Дефицитът по търговското салдо с трети страни нараства спрямо април 2015 г. от 157,7 млн. лв. до 224,7 млн. лв., но за 4-месечието намалява до 329,6 млн. лв. от инкасираните 782,8 млн. лв. за януари-април 2015 г.

Що се касае до данните за търговията с държавите извън ЕС, половината от българските стоки отново са насочени към Турция, Китай, Сърбия, САЩ и Русия.

Търговия на България с ЕС към април 2016 г. (в млн. лв.)

Държава	Износ - FOB			Внос - CIF			Търговско салдо - FOB/CIF	
	Януари-април 2015 г.	Януари-април 2016 г.	Изменение в %	Януари-април 2015 г.	Януари-април 2016 г.	Изменение в %	Януари-април 2015 г.	Януари-април 2016 г.
Турция	1 363,1	1 137,5	-16,6	953,6	934,1	-2,0	409,5	203,4
Китай	351,3	276,7	-21,2	673,0	628,9	-6,6	-321,7	-352,2
Сърбия	267,9	233,6	-12,8	208,2	213,7	2,6	59,7	19,9
Сингапур	258,4	68,9	-73,3	16,4	18,1	10,4	242,0	50,8
САЩ	256	218	-15	156	135	-14	100	83
Русия	237,5	199,1	-16,2	2 018,3	1 319,1	-34,6	-1 780,8	-1 120,0
Македония	233	256	10	168	137	-18	65	119
ОАЕ	156,1	129,4	-17,1	96,6	14,7	-84,8	59,5	114,7
Египет	139,4	120,6	-13,5	32,6	117,4	260,1	106,8	3,2
Иран	129,8	41,9	-67,7	3,1	16,6	435,5	126,7	25,3
Общо за трети държави за януари-април 2016 г.	5 376,5	4 632,0	-13,8	6 159,3	4 961,6	-19,4	-782,8	-329,6

✓ Парламентът одобри тегленето на нов заем от 1,2 млрд. лева

Според финансовия министър е абсурдно да се говори, че се поема нов държавен дълг, кредитите са на принципа за активиране "при нужда"

Депутатите подкрепиха предложението на правителството да се изтегли нов заем от 1 милиард и 200 милиона лева. Те дадоха право Фондът за гарантиране на влоговете в банките да взема 600 млн. евро, като гарант ще е държавата.

Кредитите ще бъдат отпуснати от Европейската банка за възстановяване и развитие и от Световната банка. Те са на принципа за активиране "при нужда", което означава, че ако за Фонда не възникне необходимост да използва този ресурс, реално заемите няма да бъдат усвоени и върху тях няма да се плащат лихви. Кредитите от двете финансови институции са по 300 млн. евро.

В споразумението е предвидено сумите да бъдат усвоявани на три транша с минимален размер за всеки от по 100 милиона евро.

Против окончателното ратифициране на споразумението с двете банкови институции бяха от БСП, АБВ и ДПС, а от "Атака" се въздържах. Единодушно зад него застанаха депутатите от ГЕРБ, ПФ, БДЦ, както и част от реформаторите.

Социалистите обвиниха кабинета, че тегли пореден заем, без финансова обосновка и има риск страната ни да потъне в дългова спирала.

Според лидера на ДСБ, част от РБ, Радан Кънев излиза, че българският данъкоплатец финансира рисковете пред банките, без да има причина за това. "Зад това решение стои или провал в бюджетната политика за тази година, или провал на Фонда по отношение на събирането на задълженията към КТБ, или непосредствена заплаха Фондът да покрива бъдещ риск пред някоя банка. Едно нещо обаче е сигурно – налице е провал на мнозинството", каза Кънев.

Финансовият министър Владислав Горанов обаче беше категоричен, че е абсурдно да се говори, че се поема нов държавен дълг.

"Това е спекулация независимо, че е популярна теза на БСП, които имат нужда от стратегическо укрепване и за това си правят и селфита на странни места", обвини пък той от своя страна социалистите.

Горанов уточни, че ако се наложи да се ползват парите от този заем, то те ще бъдат връщани от търговските банки, а "отказът да се подкрепи това решение е липса на отговорност за финансовата стабилност на страната и безотговорно отношение към българския данъкоплатец".

Според него рисковете за държавата от това споразумение са пренебрежимо малки.

[Агенция «Стандарт»](#)

✓ Очакват повишение на стокооборота с Казахстан

Очаква се повишение на стокооборота между Казахстан и България. Това заяви министърът на регионалното развитие и благоустройството Лиляна Павлова при откриването на българо-казахстански бизнес-форум в Астана, съобщава "Фокус". "Оптимист съм за стокооборота между двете държави. Проведените срещи с първия вицепремиер на Казахстан и проведените срещи съответно с ресорните министри на инвестициите, на развитието ми дават надежда, че когато имаме съгласието на политическо ниво, имаме много сериозно сътрудничество", допълни министър Павлова.

Тя уточни, че българската делегация в Казахстан включва и представители на българския парламент, на групата за приятелство с Казахстан.

"Подписаните документи за сътрудничество също дават увереност че пътната карта, която беше подписана още през 2014 година за съвместно сътрудничество се изпълнява. С подкрепата на двете правителства можем да кажем, че наистина очакваме повишение на стокооборота", каза още министър Лиляна Павлова.

По думите ѝ България и Казахстан ще се сътрудничат и в процедури по приватизацията и публично-частното партньорство. "Темата с процедурите по приватизация е нова и различна, извън стандартните области на междуправителствено и между търговско сътрудничество, тъй като в Казахстан в момента се подготвя нов кръг приватизация на дружества", уточни министър още Павлова.

"Това, което беше постигнато като договорености и с нашето Министерство на икономиката и с Агенцията по приватизация, е това тези обекти, които ще бъдат в процедура на приватизация тук, да бъдат правени съвместно с българската Агенция за приватизация. Това е една нова и интересна област", допълни Лиляна Павлова.

Тя каза още, че в рамките на посещението на българската делегация в четвъртата сесия на Междуправителствената българо-казахстанска комисия за икономическо сътрудничество в Астана е проведена и среща на тема "строителство и

инфраструктура" с казахстанския голям строителен холдинг, който подкрепя и финансира с различни фондове и програми инфраструктури за строителство.

"Много е интересен опитът на Казахстан в публично-частното партньорство именно в изграждането на пътна инфраструктура. Това е нещо, което тепърва в България искаме да развиваме. Тук сътрудничеството между Пътната агенция и този държавен холдинг на Казахстан е да направим съвместни проекти за публично-частно партньорство в пътната инфраструктура и други инфраструктурни обекти. Същият този фонд има специален под-фонд, който се занимава с жилищни сгради и жилищно строителство. Жилищната политика е много важна тема за Министерството на регионалното развитие. Ние от своя страна представихме програмата ни за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, каквато в Казахстан нямат. Тук постигнахме договореност за обмен на опит и на министерско равнище, но и с възможност Българската банка за развитие с аналогичния тук фонд да работят по програми за социално слаби, програми за млади семейства, програма за целенасочена жилищна политика, каквато имаме за северозападна България", каза още министър Павлова.

Тя допълни, че другата важна тема на българо-казахстанското сътрудничество е туризмът.

"Работи се за целите на туризма, за създаване на съвместни дейности в туризма и то не само по Черноморието, а във всички сектори на тази индустрия у нас", заяви Павлова.

По отношение на енергетиката е било представено желанието на българското правителство за диверсификация на източниците и за предстоящото изграждане на газопревозния хъб "Балкан".

"Получихме, разбира се, подкрепата на Казахстан, въпреки, че Казахстан е богат на нефт, не на газ, но имаме посоки за развитие в тази област", каза още министър Лиляна Павлова.

"В рамките на днешната Четвърта сесия на Междуправителствената българо-казахстанска комисия за икономическо сътрудничество в Астана бяха постигнати няколко важни резултата от съвместното ни търговско-икономическо сътрудничество. Вече над 40 българо-казахстански фирми работят в различни сектори на икономиката. Няколко са приоритетните области, в които продължаваме да разширяваме нашето сътрудничество. Първо, традиционно за двете държави е селското стопанство, в областите на хранителната и преработвателната промишленост чрез въвеждането на предприятия, иновации и технологии за преработка. В тази област има огромен потенциал и вече съществуващи взаимоотношения", допълни министърът.

Павлова уточни, че втората важна тема, по която е имало сериозни разговори на няколко нива, е темата за енергийната ефективност.

"Създаденият Фонд за енергийна ефективност от 2004-та година със съдействието на Световната банка е даван нееднократно на казахстанската страна като добър пример. Днес беше постигната договореност за сътрудничество и партньорство между българския Фонд за енергийна ефективност и съответно тукашния му аналог за съвместно сътрудничество", допълни Лиляна Павлова.

По думите ѝ България традиционно изнася за Казахстан медикаменти, козметика, медицинска продукция и медицинско оборудване.

"Имаме много представители на българския бизнес тук, така че се надяваме на разширение на износа и доставки в рамките и на бизнес-форума, който се провежда в Астана", каза още министър Лиляна Павлова.

[Сега](#)

✓ Чужди служби се опитали да купят енергийни фирми и медии

Има опасност от създаване на логистични депа на терористични организации в България

Службите за сигурност са установили засилен интерес към България от чужди разузнавателни централи. Те са направили опит да придобият фирми, имащи отношение към енергийната сигурност, както и медии. Това е записано в годишния доклад за състоянието на националната сигурност през 2015 г., одобрен от правителството.

"Констатирани са конкретни действия за създаване и разширяване на разузнавателни позиции за влияние и въздействие, разузнавателно проникване и придобиване на класифицирана национална или чуждестранна информация", пише в документа. Традиционен обект на интерес на чуждите разведки били "процесите в политическата, икономическата, социалната, културната, религиозната и военната сфера". До този момент не е установено изтичане на секретни данни. Службите са засекли един опит за достъп до чужда секретна информация. Отнети са 30 разрешения за работата с тайни.

"В отделни случаи са налице опити за "изнасяне" на вътрешни проблеми към България. Проявиха се опити с участие на чужди специални служби за придобиване у нас на стопански обекти със стратегическо за страната ни значение (включително с отношение към енергийната ни сигурност), медии и др.", се посочва в анализа, но по-конкретни детайли не се дават.

Констатираните опити за намеса на чуждите служби са пряко свързани и с т. нар. хибридни и киберзаплахи, на които също се отделя сериозно внимание в документа. През 2015 г. са осъществени множество пробиви в информационната сигурност на ключови структури от централната и местната администрация. Това се дължи най-вече на липсата на практика как

държавата трябва да реагира на национално ниво при кибератака. Дават се за пример атаките срещу ЦИК и сайтове на държавни институции по време на изборите през 2015 г.

Като основни заплахи пред страната през миналата и тази година в документа се посочват големият брой конфликт в Близкия изток, както и ситуацията в Украйна. Заплахата от ситуацията в Сирия, Афганистан, Ирак и Северна Африка е свързана най-вече с преминаване на чуждестранни бойци, организирани на терористични актове и клетки на българска територия. През 2015 г. службите са проверили 17 130 чужденци. За 181 лица е имало данни, че може да са заплаха за националната сигурност. Те са били експулсирани от страната и им е забранено да влизат в България. През миналата година не е постъпила категорично потвърдена информация за участие на българи в бойни действия на страната на терористични организации. Данни обаче е имало и спецслужбите са ги проверявали.

Прогнозите в доклада не са никак успокоителни. Според авторите му "не следва да бъде изключена вероятността от организиране на терористични актове на територията на България и срещу български интереси в чужбина. "Предвид терористичната активност в региони в близост до страната е възможно на територията на България да бъдат създадени логистични центрове за осигуряване дейността на терористични групировки", посочват още те.

3-3,5 млн. живеят навън

Към края на 2015 г. българите, живеещи извън територията на страната, са приблизително 3 - 3,5 милиона, сочат данните в доклада за националната сигурност. В тази бройка влизат временно или постоянно пребиваващи в чужбина, както и представителите на историческите български общности. От тях два милиона са лицата с българско гражданство, като около 700 000 живеят в държавите от ЕС.

✓ Фонд „Сигурност“ вече ще се пълни и с пари от ЕСО и „Булгартрансгаз“

Фонд "Сигурност на енергийната система", който бе създаден през миналата година с цел да спасява задлъжнялата НЕК, ще разшири обхвата си. Досега всички производители на енергия трябваше да внасят в него по 5% от приходите си за произведен и продаден ток. С промени в Закона за енергетиката, гласувани вчера на второ четене, депутатите задължиха такава такса да плащат и "Електроенергийния системен оператор" (ЕСО) и "Булгартрансгаз".

Сметките показват, че с тази промяна във фонда могат да влязат още близо 30 млн. лв. - 13 млн. лв. от газовото дружество и още 17 млн. лв. от ЕСО. В мотивите на проекта вносителите от ГЕРБ, начело с депутата Делян Добрев, изтъкват, че разходите няма да влошат финансовото състояние на компаниите или да нарушат инвестиционните им разходи.

В края на миналата седмица шефът на НЕК Петър Илиев коментира, че дружеството е на път да изпадне в поредната финансова криза. Повод за това са новите цени на тока, които КЕВР предвижда да остави без промяна от 1 юли. Само от поевтиняването на парното, чиято цена може да падне с до 16% пък годишните загуби на НЕК ще бъдат около 400 млн. лв., обясни Илиев.

Според икономиста Калоян Стайков от Института за пазарна икономика идеята за включването на ЕСО и "Булгартрансгаз" е спорна. "Причината, поради която тези дружества трябва да внасят 5% такса, е, че са на печалба", коментира той. "Все още няма данни за дейността на фонда след март", обобща Стайков. За първите три месеца на 2016 г. в него са влезли общо 83 млн. лева.

Експерти допускат, че е възможно на следващ етап депутатите да задължат и ЕРП-тата да внасят 5% такса във фонда за спасяването на НЕК, макар че идеята среща сериозен отпор.

ОГРАНИЧЕНИЯ

С промените в Закона за енергетиката се ограничават и приходите от продажба на електроенергия на преференциални цени от заводските централи. Те ще получават пари по високата тарифа, ако годишните им приходи са над 5 млн. лв., а повече от 35% от тях идват от продажбата на ток. Предложението беше внесено между първо и второ четене от депутатите от ГЕРБ Делян Добрев, Валентин Николов и Александър Ненков и техния колега от РБ Мартин Димитров. Според техните изчисления това ще спести 40 млн. лева на НЕК. Новият текст дойде след остра декларация на национално представените работодателски организации от края на миналия месец. Тогава те изчислиха, че само на "Видахим" потребителите са надплатили 190 млн. лв., а продажбата на ток е 95% от приходите на дружеството. Не бе прието обаче предложението на депутата от ПФ Валери Симеонов горната граница на приходите от продажба на електроенергия да падне на 18%. Той настоява в ограниченията да бъдат включени и топлофикациите, които също имат преференциално високи цени за когенерациите си.